23.1.2019
Kirjallinen lausunto
Tulevaisuusvaliokunta
CitiCAP-hanke
Anna Huttunen, Lahden kaupunki

CitiCAP (Citizens' cap and trade co-created) on kolmivuotinen hanke, joka on rahoitettu EU:n Urban Innovative Actions(UIA)-rahoitusohjelmasta. UIA on keskittynyt rahoittamaan hankkeita, joissa tehdään radikaaleja kokeiluja kaupunkitilassa.

Lahden kaupungilla on tavoitteena vähentää kokonaispäästöjä seitsemälläkymmenellä (70) prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. CitiCAP-hankkeessa tartutaan liikennesektorin päästöihin, joiden vähentäminen on osoittautunut suureksi haasteeksi.

CitiCAP-hankkeessa toteutetaan kaupungin laajuinen henkilökohtaisen päästökaupan kokeilu liikkumisen päästöillä (personal carbon trading, PCT) ensimmäisenä kaupunkina maailmassa. Kehitämme hankkeessa kaupungeille työkalun ja ratkaisun, joka kannustaa kestävään liikkumiseen ja konkretisoi kaupunkilaisen mahdollisuuden osallistua ilmastonmuutoksen hillintään. Liikkumisen muutos vaatii toteutuakseen myös parempaa pyöräily- ja kävelyinfrastruktuuria ja tätä demonstroidaksemme rakennamme hankkeessa lisäksi hyvien suunnitteluohjeiden mukaisen pyöräilybaanan eteläiseen Lahteen. Korkealaatuisen pyöräilyinfrastruktuurin kehittäminen kaupungeissa vaatisi kokonaisuudessaan suurempia panostuksia valtiotasolla.

Päästökauppaa, joka on nimetty Kulkukaupaksi, käydään mobiilisovelluksella, joka perustuu automaattiseen liikkumismuodon tunnistukseen. Päästökauppamallin päästökatto, eli korkein sallittu määrä tuottaa päästöjä kokeilujakson aikana, määritellään kaupungin ilmastotavoitteiden pohjalta suhteutettuna osallistujien määrään. Käyttäjille jaetaan henkilökohtainen määrä päästöoikeuksia, jotka kuluvat liikkumisen mukaan. Kun käyttäjä valitsee kestäviä liikkumismuotoja ja näin säästää päästöoikeuksiaan, hänen päästökauppatililleen alkaa kertyä virtuaalieuroja, joita hän voi käyttää etuihin ja palveluihin sovelluksen markkinapaikalla. Ylityksestä käyttäjää ei rangaista, mutta ylitys vaikuttaa markkinoiden päästöhintaan. Päästöhinta nousee, kun kollektiivisesti useampi ihminen ylittää kuin alittaa omat päästöoikeutensa. Vastaavasti hinta laskee, kun useampi alittaa kuin ylittää päästöoikeutensa. Tämä heijastuu suoraan myös kulkumuotojen hinnoitteluun ja sitä kautta kannustaa käyttäjiä ilmastoystävällisiin valintoihin. Autoilija esimerkiksi tienaa vähentämällä ajamiaan kokonaiskilometrejä, matkustamalla kimppakyydeillä tai vaihtamalla sähkö- tai biokaasuautoon. Päästökattoa voidaan kiristää tietyn periodin jälkeen, mikä nostaa päästöhintaa. On myös mahdollista toteuttaa vähentämiseen kannustavia kampanjoita nostamalla hetkellisesti päästöhintaa normaalia korkeammaksi, esimerkiksi pyöräilyviikon aikana. Lisäksi hyödynnämme sovelluksessa pelillisiä elementtejä, kuten erilaisia tehtäviä ja haasteita.

Tavoitteena on saada vähintään 1 300 kaupunkilaista sovelluksen käyttäjiksi. Sovellusta ja sen toiminnan mahdollistavaa liikkumisen tietoalustaa testataan kesällä 2019 yhdessä koekäyttäjien kanssa ja sovelluksen varsinainen lanseeraus tapahtuu Euroopan liikkujan viikolla syyskuussa 2019.

Hanke toteutetaan asukkaiden, korkeakoulujen ja yritysten kanssa. Kaupunkilaiset ovat mukana toteuttamassa hanketta alusta lähtien. Paikalliset yritykset saavat mahdollisuuden osallistua hankkeeseen tarjoamalla etuuksia ja palveluita markkinapaikalla. Lisäksi sovellus toimii yrityksille työkaluna kannustaa omia työntekijöitä kestävämpään liikkumiseen.

CITICAP EUROPEAN UNION European Regional Development Fund UIA URBAN INNOVATIVE ACTIONS LAHTI

CitiCAPin yksi perusedellytys on kerätä kattavasti tietoa ihmisten liikkumisvalinnoista ja avata liikennedataa palveluiden kehittäjille ja muille yhteistyökumppaneille. Tavoitteena on houkutella hankkeen aikana Lahteen vähintään viisi liikkumisen palvelua. Lisäksi haemme vähintään kolmea seuraajakaupunkia suomesta ja ulkomailta. Eurooppalaisessa kontekstissa tuomme tätä erityisesti esiin hakiessamme Euroopan vihreäksi pääkaupungiksi 2021.

CitiCAP-hanke tukee Lahden vuosien 2017–2020 yleiskaavatyötä sekä kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) valmistelua. Lahden suunta –prosessissa maankäytön ja liikkumisen suunnittelu tuotteistetaan kansainväliseksi esimerkiksi.

Yhteistyössä:
Lahden kaupunki, Lappeenrannan ja Lahden teknillinen yliopisto
(LUT), Lahden ammattikorkeakoulu, Lahden seudun kehitys LADEC
sekä viisi yritystä: Mattersoft, Moprim, Infotripla, Good Sign ja Future Dialog.

Yhteystiedot:
Anna Huttunen
Projektipäällikkö, Lahden kaupunki
Anna.huttunen@lahti.fi
+35844 4826176

Sosiaalinen media:
www.smartlahti.fi/citicap
www.lahti.fi/citicap
www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/lahti
#citicap